

A close-up portrait of Montserrat Minobis, a woman with short dark hair, wearing glasses and a green top. She is resting her chin on her hand, looking thoughtfully towards the camera. The background is a warm, textured brown.

**Ràdio i televisió als
Països Catalans**

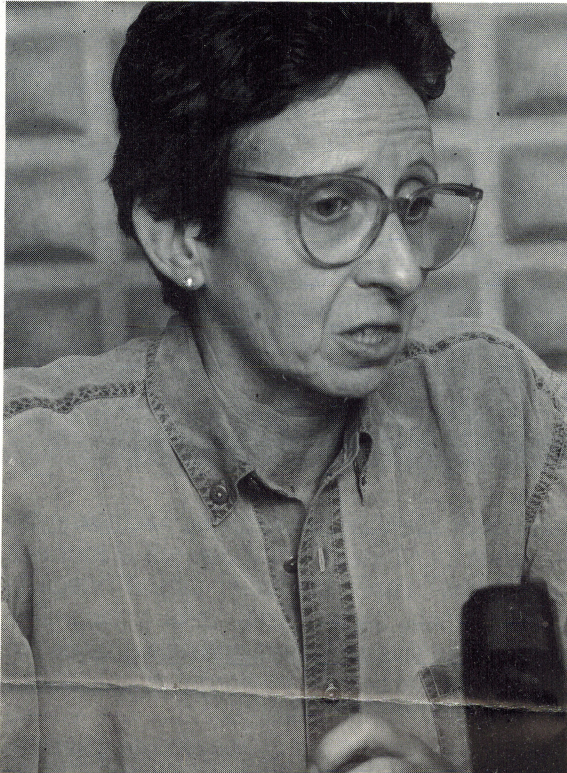
Entrevista a Montserrat Minobis

Minories i majories a ràdio i televisió

Montserrat Minobis

Montserrat Minobis va néixer a Figueres. Va començar a treballar a Ràdio Popular, a la seva ciutat. Més tard, va treballar a Radio España, a Barcelona, i després a Ràdio Peninsular. Al 1976 va començar a treballar a les emissions, totalment en català, de Ràdio 4, emissora de Ràdio Nacional d'Espanya a Catalunya. També ha col·laborat a diversos mitjans de comunicació escrits, com *Orilama*, *Avui* i *Serra d'Or*. A TVE-Catalunya ha participat en diversos programes com *Cita a mitja tarda*, *Can 80* i *Bon dia Catalunya*. Va participar en el Congrés de Cultura Catalana en l'àmbit de Ràdio. Va ser organitzadora de les Primeres Jornades Catalanes de la Dona, el 1977.

Entre els guardons que ha rebut hi ha el Premi Ciutat de Barcelona, l'any 1987, pel programa *Barcelona oberta*; el Premi Espais del Centre d'Art de Girona, l'any 1990; un dels premis Atlàntida de la Nit de l'Edició, del Gremi d'Editors, l'any 1991; i el premi d'Orniun Cultural 1992 en l'apartat de Ràdio. És autora d'una biografia de l'Abat Aureli M. Escarré.

Si em permet, li voldria comentar un fet anecdòtic. Cap a l'any 1974, a Radio España, hi havia una locutora que, tot i llegir les notícies en castellà, com era norma, catalanitzava els noms de totes les poblacions del nostre país quan aquestes apareixien. Aquella locutora es diu Montserrat Minobis. Què significava, en aquells moments, prendre una actitud com aquesta de dir Vilanova i la Geltrú i no "Villanueva y Geltrú"?

Ja no me'n recordava. Fan tants anys! Suposo que devia jugar-hi el subconscient, d'una part, i també devia ser una actitud militant per part meva. Més que res devia ser això.

Quan va començar a la ràdio?

Vaig començar el 1961 a Ràdio Popular de Figueres. El Bisbat de Girona va muntar una emissora a Figueres, em varen fer proves i em van dir de començar. A mi ja m'agradava llegir en públic, fer teatre i totes aquestes coses. En aquell temps la gent jove escoltàvem molt la ràdio i això devia enganxar-me fort. Hi vaig treballar fins al 1971.

I després va venir a Barcelona...

Vaig venir a Barcelona i em vaig matricular a la primera convocatòria per a majors de 25 anys, per obrir els meus horitzons. Ho vaig fer a Filosofia i Lletres. M'apassionava la història de l'art. Però després vaig començar a treballar a l'editorial Nova Terra, perquè a Barcelona era difícil trobar un lloc a la ràdio en aquells moments.

I quan va entrar a Radio España?

Un bon dia l'Enric Frigola em va trucar per dir-me que hi havia una plaça de locutora a Radio España. Em varen posar davant d'un micro, em varen dir que ho feia bé i l'endemà vaig començar a treballar-hi. Però treballar a Nova Terra també va ser important, perquè em va posar en contacte amb un món que coneixia poc, que és el món editorial. I en aquell moment també vaig començar a col·laborar a la revista *Orilama*. Vaig anar compaginant ràdio, editorial i universitat, però finalment aquests dos últims varen rebre.

Quan va començar a fer ràdio en català?

Ràdio Popular de Figueres, pel fet de ser una emissora de l'Església, no estava obligada a presentar sistemàticament la feina a censura. Els informatius que donàvem eren obligatòriament els mateixos que per a tothom, els de Ràdio Nacional, però utilitzàvem majoritàriament la llengua catalana. Era una emissora petita i tenia l'empar de l'Església. A Radio España, amb Enric Frigola, fèiem un informatiu simbòlic, una mitja horeta setmanal en català, prenent les notícies més importants del Principat. I poca cosa més.

I com recorda els inicis a Ràdio 4?

Vaig fer el canvi aquí, el 1976, quan va néixer Ràdio 4. Tres o quatre mesos abans em varen proposar de treballar amb Antoni Serra a *Viure a Barcelona*, un programa de Ràdio Peninsular que tractava dels barris de Barcelona i en què utilitzàvem indistintament les dues llengües. Ja estàvem en ple període de transició.

La resposta de la gent a Ràdio 4 va ser espectacular?

Espectacular i immediata. La jugada política del govern d'UCD de crear una emissora a Barcelona –l'abast era molt petit– va ser una jugada mestra i va venir a omplir un buit i a satisfer unes il·lusions i unes esperances per les quals havíem estat lluitant en la clandestinitat la gent que ens dedicàvem a aquest mitjà.

Hi havia gent ideològicament molt diversa?

El curiós és que en ser molt diversa gairebé tothom era gent amb un grau elevat de consciència nacional, de consciència de pertànyer a una nació diferent, amb una llengua, una cultura, una història pròpies. I això devia fer, suposo, que a l'entorn de Ràdio 4 es creessin aquestes expectatives de primera emissora en català, compromesa amb un nacionalisme, no de partit, sinó més global, amb un concepte de país. I per això devia ser tan ben rebuda en molts sectors. Crec que als d'UCD els va sortir el tret per la culata. Pensaven en una jugada política, però que va generar més expectatives que les que ells suposaven. Justament per la gent que hi treballava.

L'ambient estava molt castellanitzat?

— Un fet curiós, que jo no deixo de remarcar, és que quan vaig venir a treballar aquí encara era Radio Nacional de España i em va cridar l'atenció que els professionals que hi havia aquí parlaven sistemàticament en castellà pels passadissos, "para no tener acento", cosa que no els estava permesa per parlar per les ones. Quan va arribar el grup més gros de Ràdio 4 la cosa es va diluir una mica.

Va ser una escola de formació de professionals de la ràdio en català?

Sense voler-ho vàrem fer una mica d'escola. El que passa és que contràriament al que hi ha a moltes redaccions de diaris o emissores de ràdio i televisió, aquí mai no hi ha hagut un llibre d'estil que fixés unes determinades normes per parlar o dir les coses. Mai se'ns ha qüestionat –i sempre ho hem utilitzat– l'expressió "Països Catalans". I continuem dient-ho. Coses així s'han anat accentuant per la mateixa manera de pensar de la gent que hi hem treballat. Potser ara no tant, perquè les coses han canviat.

Quines emissions en català hi havia en aquell moment?

Ja existien emissores de caire local i comarcal en català. Però com que el seu abast no era nacional no tenien tant de ressò. Crec que el fet més espectacular va ser el *Radioscop*, de Salvador Escamilla, a Ràdio Barcelona, que va generar un *boom* important. Això devia influenciar molt les noves generacions de radiofonistes.

Vostè també va militar políticament?

Havia militat a Unió Democràtica de Catalunya. Vaig coordinar la campanya a Girona a les eleccions de 1977. Però ja anava a les llistes a desgrat, perquè els pactes d'Unió Democràtica no m'havien agradat. M'hi vaig quedar fins després de les eleccions. Després

d'Unió em vaig enganxar a la constitució de Nacionalistes d'Esquerra. Al principi estava molt engrescada. Després vaig espaiar més les meves col·laboracions, però de lluny o d'aprop crec que no he deixat de militar mai. També he estat molt vinculada al moviment feminista.

S'ha desencisat amb l'evolució política?

Com gairebé tothom, em sento desencisada de com ha anat evolucionant la política del país i de l'Estat. Jo he fet canvis que no són massa freqüents. Aleshores UDC tampoc podia ser classificada tant de centre dreta, com avui. Però m'he radicalitzat molt més a les meves postures. I potser hi va influir la meva militància feminista, que em va ensenyar que, de vegades, per aconseguir coses s'ha de ser radical i no es pot anar a mitges tintes.